

Næste Møde vil blive afholdt i Morgen Middag Kl. 1, og Dagsordenen vil da være:

1) Første Behandling af:

Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmelser om Kommunernes Skolevæsen udenfor Kjøbenhavn.

2) Endste Behandling af:

Forslag til Beslutning af Folkethinget angaaende Myndigheden til at omordne Almueskolelærernes Lønningsforhold.

Mødet hævet Kl. 5.

Tre og tyvende Møde.

Tirsdagen den 25de Februar Kl. 1.

Sekretæren, Dummeluhr, oplæste Protokollen for forrige Møde, som derefter blev underkrevet.

Formanden (Arbbe): Fra Indenrigsministeriet er modtaget Exemplarer af Forslag til Lov om Sparekasser, som er forelagt i Landsthinget. Exemplarer af Lovforslaget samt af Sparekassekommissionens Betænkning ville nu være omdelte.

Folkethingsmændene for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), Kjøbenhavns Amts 4de Valgkreds (Hørup) og Holbæk Amts 2den Valgkreds (S. P. Andersen) have anmeldt, at de agte her i Thinget at indbringe et Forslag til Lov om midlerlidige Foranstaltninger imod den ved Arbejdsløsheden og Vinterens Strengthed indtraadte Nød.

Efter Lovforslagets Bestaaenbed skal jeg saa vidt muligt give Anledning til Lovforslagets Indbringelse allerede idag.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af: Forslag til Lov indeholdende nogle Bestemmel-

ser om Kommunernes Skolevæsen udenfor Kjøbenhavn.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 2091 ff.)

Sojmarf: Den Sag, vi her have til Forhandling, er jo en gammel Bekkendt, den har i flere Aar staaet paa Dagsordenen, jaavel her paa Rigsdagen som udenfor blandt Folket, og de Forhandlinger, der ere førte trindt omkring om denne Sag, have viist, at der er en virkelig Trang til at faae Reformen paa Almueskolevæsenets Omraade. Den Ordning, vi have af Skolevæsenet, er jo hovedsagelig bygget paa Skoleaordningen af 1814, og Enigheden gaar saa langt, at den bør undergaa meget gennemgribende Forandringer; men naar Spørgsmaalet er om, i hvilken Retning Udviklingen skal gaa, eller paa hvilket Grundlag Skoleaordningen skal bygges, saa brister jo gjerne Enigheden, idet en Del gaar ud fra, at det Grundlag, som vi have i Skoleaordningen af 1814, er et godt og brugbart Grundlag, og at der kan bygges videre derpaa. Jeg for mit Vedkommende skal nu ikke komme nærmere ind paa, hvor vidt Skoleloven af 1814 var hensigtsmæssig for den Tid, hvor vidt den var en Ordning, som den Gang maatte være nødvendig; men at den ikke passer til vor Tid, synes mig, at der er mange klare Beviser paa. Vi behøve blot at se paa den nøgne Virkelighed trindt omkring os, thi hvor meget vi end tale om, at det her i Danmark staa saare godt til med Dplysningen i Sammenligning med andre Lande — jeg har for nogle Aar siden, saa vidt jeg husker, set et farvetrykt Kort, hvor Danmark stod allerhøist i saa Henseende — saa tror jeg i Virkeligheden, at det, naar vi se nærmere til, vil vise sig, at vi staa grumme langt tilbage, ikke alene med Hensyn til Almuen, Landbefolkningens Undervisning, men efter mit Syn tilvisselig saae meget med Hensyn til Bybefolkningens. Naar der nu i Diebliffet er Tale om en Reform af Almueskolevæsenet, saa synes det mig, at vi maa stille os selv det Spørgsmaal: Kunne vi ikke finde et andet og bedre Grundlag end det, der blev lagt 1814? Kunne vi ikke finde en Ordning, hvorved de Brøst, der ere ved den nuværende Skoleaordning, kunne afhjælpes, og at især det afhjælpes; at Statskolen møder grumme liden Tillid og Kjærlighed hos den store Befolkning? Jeg tror, at dette kommer deraf, at man i sin Tid tog Ansvarer fra Foreldrene, tog alle Nettigheder fra dem med Hensyn til Statskolen, og derfor er det min Mening, at det er meget naturligt, at de i Virkeligheden mangle den Kjærlighed og den Tillutning til Skolen, der er nødvendig. Det gaar ikke an, naar vi skulle til en Reform af Skolevæsenet, at vi sige, at det, der maatte kunde være passende i 1814, endnu kan være det i 1879; vi maa tage Hensyn til den Tid, vi leve i, vi maa tage Hensyn til vort Samfundsliv, og navnlig er der Et, vi maa tage Hen-